

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Męcarska

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 roku w Środzie Śląskiej

na rozprawie

w sprawie z wniosku Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) we W.

z udziałem (...) SA w K., Skarbu Państwa – Starosty Powiatu (...)

o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem

postanawia:

I. wniosek oddalić;

II. zasądzić od wnioskodawcy Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) we W. na rzecz uczestnika (...) SA w K. kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna (...) we W. wniósł w dniu 09.06.2011 r. wniosek o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę gruntu nr (...) dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w S., na rzecz uczestnika (...) SA (poprzednia nazwa (...) SA we W.) treścią której jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad powierzchnią tej nieruchomości urządzeń przesyłowych linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia (posadowionej na 14 słupach) oraz prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu, w zamian za zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu kwoty 178.667 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od prawomocności wyroku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, że na terenie ww. nieruchomości zostały posadowione na słupach linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, których właścicielem i użytkownikiem jest uczestnik. Wnioskodawca podniósł, że wezwał pisemnie uczestnika m.in. do dobrowolnego i odpłatnego ustanowienia służebności przesyłu, jednak do czasu wniesienia wniosku uczestnik postępowania nie wyraził gotowości do zawarcia stosownej umowy z wnioskodawcami, proponując jedynie nieodpłatne ustanowienie służebności przesyłu, na co wnioskodawca się nie zgadza. Wnioskodawca podniósł, że na swój koszt zlecił odpowiednim rzeczoznawcom sporządzenie opinii na temat zakresu terytorialnego i wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, z których wynika, że wartość ta wynosi 178.667 zł.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej posadowionej na ww. nieruchomości wnioskodawcy. Podniósł też, że wyczerpania zawarte w opiniach przedstawionych przez uczestnika mają charakter subiektywny i dowolny i są jedynie tzw. opiniami prywatnymi. Uczestnik podniósł też, że nie można

przyjąć, by na nieruchomości wnioskodawcy wzdłuż ww. linii elektroenergetycznej rozciągałby się jakiś pas części tej nieruchomości wyłączony z użytkowania przez wnioskodawcę z powodu posadowienia tam linii i to szerokiej na 15 m w każdą stronę linii licząc od jej skrajnych przewodów, jako że w obrębie owych pasów czy stref prowadzona jest normalna gospodarka rolna, co jest zgodne z przeznaczeniem ww. nieruchomości. Uczestnik podniósł, że o jakimkolwiek obszarze i zakresie służebności przesyłu można mówić jedynie w odniesieniu do powierzchni fizycznie zajętej przez stacje transformatorowe i słupy trakcji elektroenergetycznych. Odnośnie zgłoszonego zarzutu zasiedzenia uczestnik podniósł, że nastąpiło to – w odniesieniu do linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV z dniem 01 października 2000 r., a służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu polega na prawie utrzymywania instalacji tej linii na ww. nieruchomości, prawie do jej eksploatacji, napraw, konserwacji, całodobowego dostępu do nich oraz do ich rozbudowy. Uczestnik podniósł, że ww. linia została wybudowana jeszcze przed 1945 r. i stanowi tzw. „infrastrukturę poniemiecką”, a która została ponownie uruchomiona w latach powojennych w wyniku powszechnej elektryfikacji, a najstarsza dokumentacja dotycząca tej linii pochodzi z 27 listopada 1970 r., a linia ta była na przestrzeni lat wielokrotnie remontowana, co było dokumentowane za pomocą tzw. paszportu linii, który jest dokumentem w rozumieniu art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane. Uczestnik podniósł, że nieruchomość stanowiąca obecnie własność wnioskodawcy do 1990 r. nie stanowiła własności prywatnej, dlatego bieg okresu zasiedzenia ww. służebności gruntowej rozpoczął się od dnia 01 października 1990 r., a w związku z art. 9 i 10 ustawy z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, skutek zasiedzenia ww. służebności gruntowej nastąpił z dniem 01 października 2000 r. Uczestnik podniósł, że w judykaturze przesądzona została w sposób jednoznaczny zarówno możliwość ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu, aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia, jak możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu. W toku postępowania uczestnik precyzując podniesiony w niniejszej sprawie zarzut zasiedzenia podniósł, że nabył z mocy prawa przez zasiedzenie ww. służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu w odniesieniu do linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV nr S-103/104 oraz S-104/107 z dniem 1 października 2000 r. i wskazał, że na nieruchomości wnioskodawcy posadowiona jest jego infrastruktura stanowiąca dwie dwutorowe napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV, z tym że linia nr S-103/104 wybudowana została jeszcze przed 1945 r., a zatem stanowi tzw. infrastrukturę poniemiecką, wobec czego uczestnik nie posiada dokumentacji formalno-prawnej dotyczącej pierwotnej budowy tej linii, lecz co najmniej od początku lat 50-tych XX wieku na nieruchomości obecnie wnioskodawcy istnieją trwałe i widoczne urządzenia owej linii. Linia ta była wielokrotnie modernizowana. Natomiast linia elektroenergetyczna nr S-104/107 została wybudowana w drugim półroczu 1970 r. i od tego czasu na ww. nieruchomości istnieją trwałe i widoczne urządzenia owej linii i ta linia również była wielokrotnie modernizowana.

Ustosunkowując się do zarzutów uczestnika wnioskodawca podniósł, że zgodnie z poglądem judykatury, okres do 1989 r. nie może być wliczany do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe jakim był zakład energetyczny, gdyż do tego czasu obowiązywała zasada jednolitej własności Państwa, a zatem i posiadanie było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa, a zakład sprawował jedynie zarząd, a nie był właścicielem urządzeń. Skoro zaś właścicielem nieruchomości obciążonej jak i posiadaczem służebności gruntowej był Skarb Państwa, to nie mogło dojść do zasiedzenia służebności gruntowej przesyłu. Wnioskodawca podniósł też, że nabył nieruchomości, na których posadowione są słupy elektroenergetyczne wraz z liniami elektroenergetycznymi w dniu 26 października 1989 r. Ponadto wnioskodawca zaprzeczył by można było stwierdzić zasiedzenie służebności przesyłu z dniem 1.10.2000 r., tj. w czasie kiedy służebność przesyłu nie istniała ustawowo.

Wezwany do udziału w sprawie w toku postępowania w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Starosta Powiatu (...) nie zajął żadnego stanowiska w sprawie.

Bezsporne było pomiędzy uczestnikami postępowania (wskutek wyraźnego lub milczącego przyznania – art. 229 i 230 Kpc), że na będącej własnością wnioskodawcy nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), działkę gruntu nr (...) dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w S., uczestnik posiada posadowioną przez jego poprzedników prawnych infrastrukturę elektroenergetyczną stanowiącą dwie dwutorowe napowietrzne linie

elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV o numerach S-103/104 oraz S-104/107 posadowioną na 14 słupach i przechodzącą w przestrzeni powietrznej nad ww. nieruchomością, co uzasadniało odstąpienie od oględzin ww. nieruchomości (art.626 § 2 i 3 Kpc).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV nr S-103/104 relacji W. K. – K. – P. wybudowana została jeszcze przed 1945 r i stanowiąc tzw. infrastrukturę poniemiecką była wielokrotnie remontowana i modernizowana na przestrzeni lat począwszy od lat 50-tych XX wieku. Od tego czasu do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami, m.in. przeprowadzano przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz pomiary, bieżące remonty, wycinki gałęzi oraz usuwano awarie, (m.in. w latach 1953-1958, 25-28.05.1959 r., 21-27.06.1966 r., 08-10.10.1970 r., 10.03.1975 r., 07.08.1980 r., kwiecień 1983 r., 23.10.1990 r., 05.11.1998 r., 12.02.2001 r., 25.04.2006 r, 16-17.03.2010 r.)

Dowód: - paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr S-103/104 – k.131-147,

- protokół odbioru po remoncie z dnia 27.08.1971 r., protokół odbioru z dnia 19.04.1988 r., protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie nr 7/90 z dnia 10.05.1990 r., protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie nr 8/90 z dnia 22.05.1990 r., protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie z dnia 31.05.1990 r., protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie nr 9/90 z dnia 31.05.1990 r., protokół odbioru końcowego z dnia 07.03.2001 r., odpisu protokołu końcowego wycinki drzew i gałęzi z dnia 02.06.2003 r., – k.131-163,

- zeznania świadka L. B. – k. 220-221

Napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV nr S-104/107 relacji W. K. – K. – P. jest posadowiona na ww. nieruchomości wnioskodawców co najmniej od 27.11.1970 r., kiedy to nastąpiło przejście przez poprzednika prawnego uczestnika – Zakład (...) środka trwałego w postaci ww. linii od jego wykonawcy zakładu (...). Linia ta powstała w celu zasilenia powstałej stacji transformatorowej w K. i początkowo nosiła nazwę (...) i (...). Od tego czasu do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik również i wobec tej linii wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami, m.in. przeprowadzano przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz pomiary, bieżące remonty, wycinki gałęzi oraz usuwano awarie (m.in. 26-27.07.1973 r., 19.09.1974 r., 27-30.04.1981 r., 15.02.1984 r., 05.07.1986 r., 29.07- -2.09.1989 r., 19.11.1995 r., 12.08.1999 r., 03.04.2000 r., 13.06.2001 r, 26.05.2004 r., 15.05.2008 r., 08-22.07.2010) oraz przebudowano linię w 1979 r.

Dowód: - dokument przejścia środka trwałego OT z dnia 27.11.1970 r. – k. 95

- paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr S-104/107 – k. 164-171,

- odpisu protokołu z dnia 21.12.1979 r., odpisu protokołu odbioru po remoncie z dnia 27.08.1971 r., odpisu polecenia służbowego nr 11 z dnia 22.11.1979 r., odpisu protokołu odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót po kapitalnym remoncie nr 36/89 z dnia 26.09.1989 r. – k. 97-108

- sprawozdanie z przeglądu technicznego linii wysokiego napięcia S-104 z dnia 12.09.2011 r., sprawozdanie z przeglądu technicznego linii wysokiego napięcia S-107 z dnia 17-18.09.2001 r., protokół odbioru końcowego z dnia 07.03.2001 r. – k.172-176

- zeznania świadka L. B. – k. 220-221

Dokumentacja paszportowa jest dokumentem, który odwzorowuje wszystkie zdarzenia, które mają miejsce w czasie eksploatacji obiektu od momentu budowy lub przejęcia do czasu likwidacji obiektu. Wpisów dokonują pracownicy na podstawie dokumentów, które potwierdzają przeprowadzenie zabiegów związanych z przebudową i konserwacją oraz wszystkie zdarzenia eksploatacyjne, które mają miejsce.

Dowód: - zeznania świadka L. B. – k. 220-221

Uczestnik zakupił ww. nieruchomość od Skarbu Państwa w dniu 26 października 1989 r. Wcześniej nieruchomość ta stanowiła własność Skarbu Państwa.

Dowód: - odpis z księgi wieczystej nr (...) – k.33-37, 72-76,

- odpis pisma (...) Zakładu (...) z dnia 12.08.2011 r. – k.113

- dokumenty w aktach KW tut. Sądu nr (...) i KW (...) (dawna księga 83149)- w załączeniu akt

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...), następnie z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...) został wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...) istniał do momentu przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Dowód: - kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 01.06.1945 r. – k.311,

- kopia odpisu rejestru przedsiębiorstw państwowych – k. 312 ,

- kopia wyciągu z rejestru przedsiębiorstw z 26.10.1976 r. – k. 313

- kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. – k.314-315

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 19.05.1989 r. – k.316

- kopia wypisu z aktu notarialnego z dnia 12.07.1993 r. – k. 317-319

Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie, z dniem 1 września 2011 r. wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh (...) SA z dniem 31.05.2011 r. poprzez przejęcie (...) SA w K. i zmiany nazwy, nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SA w K..

Dowód: - odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) – k.320,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r . – k. 321-322

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r. – k. 323

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r . – k.324-325

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r . – k. 327

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r . – k. 329-332,

- odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu – k.326, 328, 333

Wnioskodawca przed wniesieniem wniosku w niniejszej sprawie pisemnie wzywał uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu związanego z istnieniem na nieruchomości wnioskodawców ww. infrastruktury elektroenergetycznej uczestnika za wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawcy. W wyniku prowadzonej korespondencji uczestnik ostatecznie zaproponował nieodpłatne ustanowienie służebności przesyłu.

Dowód: - wezwanie do ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem z dnia 06.12.2010 r., pisma wnioskodawcy z dnia 04.01.2011 r., pisma uczestnika z dnia 14.12.2010 r., pisma uczestnika z dnia 09.02.2011 r.– k.5-11,

Obecnie nieruchomość wnioskodawcy została podzielona na 5 osobnych działek gruntowych nr (...). Wynagrodzenie za ewentualne ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika związanej z istnieniem na nieruchomości wnioskodawcy, mającej charakter rolny, naziemnych urządzeń infrastruktury technicznej uczestnika wynosi 14.550 zł, przy przyjęciu, że służebność dotyczy obszaru 22.891 m² (tj. obszaru zawartego pomiędzy zewnętrznym obrysem (zasięgiem) istniejących linii elektroenergetycznych), w tym 215 m² zajętej przez słupy podtrzymujące linie wraz z powierzchnią 0,5 m otoczenia słupa.

Dowód: - opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii oraz szacowania nieruchomości J. Ś. wraz z mapą sytuacyjną ewentualnego przebiegu służebności – k. 227-263

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd nie podzielił zastrzeżeń uczestników do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii oraz szacowania nieruchomości J. Ś., sporządzonej w niniejszej sprawie, gdyż biegły w pisemnych wyjaśnieniach w sposób przekonywujący wyjaśnił i rozwinął stwierdzenia zawarte w jego pisemnej opinii i odniósł się do zastrzeżeń uczestników, odpierając w stanowczy, wyczerpujący, logiczny i zrozumiały sposób te zastrzeżenia. Treść tej opinii, również w świetle wyjaśnień biegłego, nie wykazuje sprzeczności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, które uzasadniałyby konieczność zasięgnięcia opinii innego biegłego lub opinii uzupełniającej, a właśnie pod tymi względami należy oceniać opinie biegłych. Zgodnie bowiem z poglądem wyrażonym w orzecznictwie sądowym (wyrok SN z 7.04.2005 r. w sprawie II CK 572/04, opubl. w LEX nr 151656) specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Skuteczna polemika z ustaleniami biegłego nie może zatem polegać na podważaniu wniosków wynikających z wiedzy merytorycznej biegłego, dopóki nie zostanie wykazane, że wnioski te sprzeczne są z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i powszechnie znanych faktów. W szczególności w ocenie Sądu logicznie uzasadnione jest przyjęcie przez biegłego w jego opinii, że za obszar geodezyjny nieruchomości wnioskodawcy związany z ewentualną służebnością przesyłu (będący punktem wyjścia do ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu), należy przyjąć w niniejszej sprawie - wobec braku ustawowych norm w tym zakresie - obszar zawarty pomiędzy zewnętrznym obrysem (zasięgiem) istniejących linii elektroenergetycznych. Przyjęcie innego obszaru w niniejszej sprawie nosiłoby bowiem cechy dowolności i arbitralności nie znajdujące jakiegokolwiek uzasadnienia w realiach niniejszej sprawy. Biegły bowiem wskazał w opinii a następnie przekonywująco wyjaśnił, że przyjęty przez niego „pas” służebności przesyłu oznacza tę część powierzchni danej nieruchomości, jaka jest niezbędna do eksploatacji urządzenia przesyłowego i odróżniać ją należy od strefy ochronnej urządzenia przesyłowego, które jest zazwyczaj znacznie większa obszarowo niż ów pas. Przyjęcie w niniejszej sprawie za wyznacznik obszaru zawartego pomiędzy zewnętrznym obrysem istniejących linii elektroenergetycznych jest prawidłowe, gdyż z samej swojej istoty (art. 305¹ Kc) służebność przesyłu polega

na uregulowaniu prawa uczestnika do konkretnych urządzeń przesyłowych – zarówno linii elektroenergetycznych jak i słupów, które razem zajmują określoną przestrzeń nad nieruchomością stanowiącej własność wnioskodawcy, a jak wynika z art. 143 Kc własność gruntu rozciąga się również na przestrzeń nad jej powierzchnią. Nadto skoro służebność przesyłu, choć ma cechy swoiste, to jednak jest rodzajem służebności gruntowej (art. 305⁴ Kc), gdyż jej istnienie jest nierozzerwalnie związane z przynajmniej jedną określoną nieruchomością (obciążoną), do wyliczenia wynagrodzenia za ewentualne ustanowienie służebności przesyłu niezbędne jest przyjęcie określonej powierzchni tej nieruchomości związanej z istnieniem tej służebności, niekoniecznie pokrywającej się z fizycznie zajęta samą powierzchnią (bez określonej przestrzeni ponad nią) gruntu tej nieruchomości. Jak bowiem słusznie podnosi biegły, gdyby z kolei przyjąć, że służebność przesyłu dotyczy tylko samej gruntu pod słupami podtrzymującymi linie elektroenergetyczne, to w takiej sytuacji do każdego słupa należałoby ustanawiać dodatkowo służebność dojazdu i dojścia do tego słupa, a na taki zamiar ustawodawcy nie wskazują regulacje z art. 305¹⁻⁴ Kc. Biegły też wyjaśnił w sposób logiczny i przekonujący sposób ustalenia wielkości współczynnika „k” w swojej opinii i sposób ten nie wykazuje cech dowolności czy arbitralności. Biegły też przekonująco odparł zarzuty wnioskodawcy słusznie wskazując, że ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, według którego teren nieruchomości wnioskodawcy jest terenem rolnym bez prawa zabudowy czynią zarzuty wnioskodawcy czysto hipotetycznymi, a nadto należy zauważyć, że w przypadku zmiany tego stanu rzeczy w przyszłości, ewentualny brak możliwości zabudowy nieruchomości wnioskodawcy może być przedmiotem innych roszczeń – odszkodowawczych czy tzw. uzupełniających, niezależnych od roszczenia związanego z wynagrodzeniem za ustanowienie służebności przesyłu. Niezasadne byłoby również stosowanie przy ustalaniu powierzchni nieruchomości związanej z ewentualnie ustanowioną służebnością przesyłu wskazanych przez wnioskodawcę przepisów BHP, gdyż ich związek z problematyką służebności przesyłu jest zbyt odległy i nie może mieć bezpośredniego zastosowania.

Należy zatem przyjąć, że zarzuty uczestników do opinii biegłego są niezasadne i wynikają z niezadowolenia uczestników z wniosków końcowych tej opinii. Tymczasem w orzecznictwie sądowym wyrażono wielokrotnie opinię, że nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego lub kolejnych opinii uzupełniających jedynie w sytuacji, gdy już złożona opinia jest niekorzystna dla strony (tak m.in. SN w wyroku z 16.09.2009 r. I UK 102/09, [LEX nr 537027](#) oraz wyrok SN z 06.05.2009r., II CSK 642/08, [LEX nr 511998](#)). Z tego względu Sąd pominął na podstawie art. 217 Kpc zawnioskowane przez uczestników dowody z opinii innych biegłych jako powoływane jedynie dla zwłoki.

Sąd nie podzielił również zastrzeżeń dowodowych wnioskodawcy do wartości dowodowej dokumentacji eksploatacyjnej przedstawionej przez uczestnika, w tym w szczególności paszportów linii elektroenergetycznych, gdyż sam fakt, że dokumentacja ta pochodzi z okresu, kiedy to - zdaniem wnioskodawcy – poprzednik prawny uczestnika sprawował jedynie zarząd, a nie był właścicielem urządzeń, nie może być dostatecznym powodem odmówienia jej wiarygodności, tym bardziej że są to dokumenty, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane, ale także i dlatego, że zapisy w tych dokumentach czyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Przy tym sam brak na wskazanych przez wnioskodawcę niektórych dokumentach (protokoły (...)) podpisów osób reprezentujących wnioskodawcę nie przekreśla też mocy dowodowej tych dokumentów, zwłaszcza że dotyczy on czynności, do udziału w których wnioskodawca (lub jego poprzednik) mógł w ogóle nie być wzywany ze względu na specyfikę tych czynności.

Sąd odmówił natomiast mocy dowodowej dowodom zawnioskowanym przez wnioskodawcę w postaci pisemnego operatu pomiarowego ustanowienia służebności przesyłu dla linii energetycznych sporządzonej przez geodetę J. B. oraz pisemnej opinii o wartości służebności przesyłu i bezumownego korzystania z nieruchomości sporządzonej przez rzeczoznawcę majątkowego E. M., gdyż dowody te należało traktować jako tzw. opinie prywatne, albowiem zostały one sporządzone poza postępowaniem w niniejszej sprawie, na zamówienie jednego z uczestników postępowania – wnioskodawcy, a więc zgodnie z przyjętym w orzecznictwie sądowym poglądem (tak m.in. orzeczenie SN z 29.09.1956 r., III CR 121/56, OSNCK 1958/1/16, wyrok SN z 11.06.1974 r., II CR 260/74, Lex nr 7517, wyrok SN z 08.06.2001 r. I PKN 468/00, OSNP 2003/8/197, wyrok SN z 12.04.2002 r., I CKN 92/00, Lex nr 53932, wyrok SN z 15.01.2010 r. I CSK 199/09, Lex nr 570114), takie dokumenty nie mogą być miarodajnym dowodem na okoliczność, która wymaga

wiadomości specjalnych (a do takich należy zaliczyć bez wątpienia ustalenie wysokości wynagrodzenia za ewentualne ustanowienie służebności przesyłu), a mogą być traktowane jedynie jako element twierdzeń danej strony.

Przechodząc do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia, należy wskazać, że zgodnie z art. 305¹ Kc nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 Kc (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 Kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Wniosek w niniejszej sprawie w istocie należało potraktować jako wniosek o przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika. Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie zaistnieje, jeśli przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanej we wniosku nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli ją przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. co czyni wniosek wnioskodawców bezzasadnym co do samej jego istoty.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawcy. Ze stanowiska uczestników jak i z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż na nieruchomości (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą nieruchomością, którą jednak należy zaliczyć do sfery objętej prawem własności tej nieruchomości) należącej obecnie do wnioskodawcy znajdują się fragmenty czynnych napowietrznych linii elektroenergetycznych, posadowionych na 14 słupach, co przemawia za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, czego nie kwestionował wnioskodawca, a nadto z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tego urządzenia przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tych linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawców, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu. Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, postanowienie SN z z 10.07.2008r., III CSK 73/08, Lex nr 461735, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08). W szczególności należy zauważyć, że zarzut zasiedzenia zgłoszony przez uczestnika mógł być uwzględniony przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę bez konieczności dysponowania postanowieniem sądu stwierdzającym takie zasiedzenie. Zasiedzenie służebności następuje bowiem z mocy samego prawa (analogicznie do uregulowania z art.172 k.c.) i do jego stwierdzenia nie jest potrzebne orzeczenie sądu o charakterze konstytutywnym czy prejudycjalnym. Zarzut zasiedzenia może być skutecznie podniesiony w innym postępowaniu, w którym kwestia

zasiedzenia ma decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04). W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższym wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia elektryczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). Linia kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. Linie te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Sąd w niniejszej sprawie podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032, iż w odniesieniu do służebności gruntowej przesyłu, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości, a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09).

Również pozostałe przesłanki do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały spełnione. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowienie Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako

posiadanie zależne. W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i ewentualnie od kiedy utrzymywanie przez uczestnika linii elektroenergetycznych na nieruchomości wnioskodawcy kwalifikować należy jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu. Zgodzić się należy z poglądem wnioskodawcy (nie kwestionowanym zresztą przez uczestnika i wyrażonym w judykaturze, tak m.in. SN w wyroku z 9.12.2009 r. IV CSK 291/09, M. Prawn. 2010/2/68), że okres do 31 stycznia 1989 r. nie może być wliczany w niniejszej sprawie do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe jakim był Zakład (...) – poprzednik uczestnika, gdyż do tego czasu obowiązywała zasada tzw. jednolitej własności państwowej (art. 128 Kc), a zatem i posiadanie było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa, a skoro w tym czasie właścicielem nieruchomości obciążonej jak i podmiotem na rzecz którego wykonywane było posiadanie ww. linii był Skarb Państwa, nie ma mowy by w tym czasie służebność taka mogła być wykonywana na rzecz Zakładu (...) a przeciwko Skarbowi Państwa. Istotne jest natomiast, że Sąd Najwyższy w wyżej cyt. orzeczeniu odwołał się w tym zakresie do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (niepubl.) i z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 (niepubl.), które zapadły w stanach faktycznych przed zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej, kiedy Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości władnącej, jak i nieruchomości obciążonej, a nie do sytuacji, w której nieruchomość nie była przedmiotem własności państwowej. Z dniem jednak uchylecia art. 128 Kc tj. zniesienia ww. zasady, od dnia 1 lutego 1989 r. służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu była wykonywana przez Zakład (...) (będący przedsiębiorstwem państwowym a więc posiadający osobowość i zdolność prawną), najpierw przeciwko Skarbowi Państwa (z tym że nastąpienie w tym czasie skutku jej nabycia przez zasiedzenia było niedopuszczalne ze względu na obowiązujący wówczas art. 177 Kc), a następnie – od dnia uzyskania własności ww. nieruchomości przez wnioskodawcę tj. od 26 października 1989 r. – przeciwko wnioskodawcy.

Natomiast do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu znajdują odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in. wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 Kc w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie tylko do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 Kc w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znolizowanego przepisu.

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. liniami elektroenergetycznymi wszedł w posiadanie służebności na nieruchomości obecnie wnioskodawcy w dobrej wierze i ta dobra wiara trwała również w czasie gdy ta nieruchomość stała się własnością wnioskodawcy. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą. Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie. Należy też zauważyć też, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub

złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. W niniejszej sprawie ze stanowiska uczestnika wynika, że jego poprzednik prawny – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując posiadanie służebności gruntowej na nieruchomości obecnie należącej do wnioskodawcy i utrzymując je w czasie gdy nieruchomość ta stawała się własnością wnioskodawcy, działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą wówczas (aż do 05.12.1997 r.) ustawą z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości obecnie wnioskodawcy w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Ponadto wnioskodawca nie obalił w żaden sposób ustawowego domniemanie dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia w posiadanie tej nieruchomości oraz utrzymywania tego posiadania w czasie, gdy nieruchomość ta stawała się własnością wnioskodawcy.

W ocenie Sądu okres posiadania służebności gruntowej przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu nabycie ww. służebności gruntowej przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 1 lutego 2009 r. Skoro bowiem, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, jedna z linii elektroenergetycznych na nieruchomości wnioskodawców stanowi tzw. mienie poniemieckie i funkcjonuje co najmniej od początku lat 50-tych XX w., a druga jest tam posadowiona od co najmniej od 27.11.1970 r., to od dnia 26.10.1989 r. biegło zasiedzenie tej służebności na rzecz początkowo poprzedników prawnych uczestnika Zakładu (...), a później na rzecz kolejnych następców i wreszcie samego uczestnika przez wymagany ustawowo okres. W niniejszej sprawie wymagany był ustawowo 20-letni (a nie 10-letni jak twierdził uczestnik) okres zasiedzenia, określony w art. 172 § 1 Kc w brzmieniu nadanym przez ustawę z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. nowelę lipcową), gdyż zgodnie z art. 9 tej ustawy, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tej ustawy (1.10.1990 r.), stosuje się od tej chwili przepisy tej ustawy; dotyczyło to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. 20-letni okres do nabycia ww. służebności przez zasiedzenie upłynąłby zatem 26 października 2009 r., gdyby nie możliwość doliczenia do tego niego okresu pomiędzy zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej do dnia utraty przez nieruchomość należącej obecnie do wnioskodawcy charakteru nieruchomości państwowej tj. okresu od 1 lutego 1989 r. do 26 października 1989 r. Zgodnie bowiem z art. 10 ww. noweli lipcowej, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości (a zgodnie z uchylonym z dniem 1 października 1990 r. przepisem art. 177 Kc przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie nie stosowało się, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej), a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie tej ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę. Przepis ten ma zastosowanie w niniejszej sprawie, mimo że nieruchomość wnioskodawcy przestała być własnością państwową przed 1 października 1990 r. tj. z dniem 26 października 1989 r., gdyż jak przyjęto w orzecznictwie sądowym (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10.10.2007 r. w sprawie o sygn. akt I CSK 231/07, LEX 503227) zasiedzenie nieruchomości, znajdującej się w posiadaniu osoby niebędącej właścicielem, która przestała być nieruchomością państwową, na skutek jej zbycia przed dniem 1 października 1990 r. biegnie od dnia utraty przez nieruchomość statusu przedmiotu własności państwowej; termin zasiedzenia ulega skróceniu w drodze analogii do art. XLII p.w.k.c. oraz art. 10 ustawy zmieniającej kodeks cywilny z dnia 28 lipca 1990 r., o okres w którym nieruchomość była własnością państwową, lecz nie więcej niż o połowę. Zatem 20-letni termin biegu zasiedzenia nieruchomości wnioskodawcy ulegał zatem skróceniu o okres od 1 lutego do 26 października 1989 r., i w związku z tym należy przyjąć, że nabycie przez zasiedzenie ww. służebności przez uczestnika nastąpiło z dniem 1 lutego 2009 r., a więc przed wniesieniem przez

wnioskodawcę wniosku w niniejszej sprawie, co mogłoby doprowadzić do przerwania biegu zasiedzenia (uchwała SN III CZP 124/10 z 21.01.2011 r., OSNC 2011/9/99).

Wnioskodawca nie wykazał przy tym w żaden sposób ewentualnych innych dat rozpoczęcia przez poprzednika prawnego uczestnika posiadania służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawcy, co prowadziłoby do konieczności przyjęcia innej daty upływu okresu czasu do nabycia ww. służebności przez zasiedzenia. Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności ww. linii było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc). Uczestnik wykazał też w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...) a następnie po kolejnych następcach tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 55² Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 55¹ Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę (lub było tylko zmianą nazwy). Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Zatem należy przyjąć, że uczestnikowi jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej. Niezasadny byłby bowiem – z uwagi na powyższą argumentację - ewentualny zarzut wnioskodawcy co do braku następstwa prawnego uczestnika po swoich poprzednikach prawnych, co miałyby powodować brak możliwości skorzystania przez uczestnika z możliwości doliczenia do czasu swojego posiadania służebności czasu jej posiadania przez jej poprzedników prawnych (art. 176 Kc). Doliczenie czasu posiadania wykonywane przez poprzedników prawnych uczestnika do czasu posiadania wykonywanego przez uczestnika mogło nastąpić na podstawie ww. art. 176 § 1 Kc. Zgodnie bowiem z zasługującymi na aprobatę poglądem wyrażonym w orzecznictwie sądowym (tak w wyżej cyt. postanowieniu SN z dnia 29.06.2012 r.) w sytuacji, w której następuje skrócenie okresu posiadania potrzebnego do zasiedzenia, dopuszczalne jest również doliczenie - na podstawie art. 176 § 1 k.c. - czasu posiadania poprzednika.

Wobec ustalenia, że uczestnik jest aktualnie uprawniony do służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, z uwagi na jej nabycie przez zasiedzenie, bez znaczenia też okazał się zarzut wnioskodawcy, że uczestnik nie mógł zasiedzieć służebności przesyłu, wprowadzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz innych niektórych ustaw ze względu na brak upływu odpowiedniego okresu posiadania tej służebności. Nawet gdyby jednak przyjąć, że przedmiotem zasiedzenia nie mogłaby być służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu, lecz sama służebność przesyłu, to należałoby przyjąć, zgodnie z poglądem wyrażonym w postanowieniu Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17.09.2012 r. (II Ca 851/12), że uczestnik wykazał w niniejszej sprawie nabycie przez zasiedzenie wprost służebności przesyłu, gdyż w dacie 1 lutego 2009 r. obowiązywały już przepisy Kodeksu cywilnego o służebności przesyłu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 2 Kpc nakładając na wnioskodawcę obowiązek zwrotu kosztów uczestnika z uwagi na to, że interesy wnioskodawcy i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (par. 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.